

Kapellaan 8, Gassel

Ecologische quickscan

J.F.G. Maassen

Kapellaan 8, Gassel

Ecologische quickscan

In opdracht dhr. en mw. Peeters
datum 1 -12 -2015

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
T 073-6410858
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
BTW nr NL081276485B02
rek.no NL55 INGB 0003 0208 71

<i>Tekst en samenstelling</i>	Jan Maassen
<i>Foto's</i>	Jan Maassen
<i>Foto op omslag</i>	Jan Maassen
<i>Wijze van citeren</i>	J.F.G. Maassen, Quickscan Kapellaan 8, Gassel
<i>In opdracht van</i>	Dhr. en mw. Peeters
<i>Contactpersoon</i>	Mw. Bianca Göertz
<i>Status</i>	definitief
<i>Datum</i>	1-12-2015

© 2015 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	9
	1.1 Aanleiding	9
	1.2 Vraagstelling	9
	1.3 Ligging van de planlocatie	9
	1.4 Beschrijving van de planlocatie	10
	1.5 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen	10
2	Wettelijk kader	13
	2.1 Inleiding	13
	2.1 Flora- en faunawet	13
	2.2 Natuurbeschermingswet	16
	2.3 NNN gebieden	16
	2.4 Rode Lijst	16
3	Onderzoeksresultaat	17
	3.1 methodiek	17
	3.2 gebiedsbescherming	18
	3.3 soortenbescherming	19
4	Conclusie en aanbeveling	25
	4.1 Natuurbeschermingswet	25
	4.2 Floa en Faunawet	25
	4.3 Mitigerende en compenserende maatregelen	25
	4.4 Ontheffingsaanvraag	26
	4.5 Vervolgonderzoek	26
5	Bronnen	29

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De heer en mevrouw Peeters hebben het voornemen om één Ruimte voor Ruimte woning op te richten op een kavel agrarisch grondgebied gelegen op de hoek Zeegstraat en Kapellaan te Gassel. In samenhang hiermee wordt op het aangrenzend kavel, waar het adres Kapellaan 8 is gevestigd, de intensieve veehouderij gesaneerd en de monumentale bedrijfswoning, herbestemd. De bedrijfswoning wordt hierbij herbestemd tot burgerwoning en gesplitst in twee wooneenheden. Met splitsing van de woonboerderij in twee wooneenheden kan een cultuurhistorisch waardevolle langgevelboerderij behouden en onderhouden blijven. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is verzocht om een ecologische quickscan uit te voeren die voor de nodige vergunningverleningprocedure vereist is.

1.2 Vraagstelling

Middels dit onderzoek wordt de vraagstelling onderzocht of de gewenste ontwikkeling in het plangebied mogelijk effecten kan hebben op flora en fauna, of op belangrijke (beschermde) natuurgebieden in de omgeving. Voor dit doel wordt in beeld gebracht of en welke effecten de gewenste ontwikkeling mogelijk kan hebben op (beschermde) natuurgebieden en soorten. Indien de gewenste ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten, leidt de quickscan tot aanbeveling voor vervolgstappen.

Het uiteindelijke doel is het afstemmen van de ontwikkeling op de aanwezigheid van beschermde soorten, zodat gewerkt kan worden binnen de kaders van de wetgeving zoals die vastgelegd is in de Flora en Faunawet en Natuurbeschermingswet.

1.3 Ligging van de planlocatie

Fig1. Ligging van het plangebied (roodomcirkeld) in de omgeving (luchtfoto Google Earth)

Het plangebied is gelegen binnen de gemeente Grave in het landelijk gebied ten zuiden van bebouwde kom van Gassel en binnen de bebouwingsconcentratie Klein Gassel. Voor het bestemmingsplan “Buitengebied” van de gemeente Grave dat hier van kracht is geldt onherroepelijk de bestemming ‘Agrarisch met waarden – Natuur en Landschapswaarden’. De direct omgeving betreft een tamelijk kleinschalig agrarisch landschap, rijk aan houtbegroeiingen in de vorm van boomrijen, houtwallen, erfbeplantingen en beboste percelen. Momenteel is binnen de omgeving een belangrijke vorm van intensieve agrarische activiteit.

1.4 Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving 14

Het plangebied bestaat uit het erf met stallen en bedrijfswoning behorende tot adres Kapellaan 8 en een oppervlak aangrenzende agrarische grond west daarvan, gelegen op de hoek Zeegstraat en Kapellaan. Het geheel heeft een oppervlakte van circa 11.387 m². Momenteel zijn op het erf nog 2 van de 3 stallen in gebruik voor de intensieve varkenshouderij, de bedrijfsmatige activiteit in afbouw op het terrein. Het aangrenzend agrarisch grondgebied west van Kapellaan 8 waar de nieuwbouw is gepland, bestaat uit een agrarisch grasland van een lage natuurwaarde.

Van de drie stallen zijn er 2 gebouwd van bakstenen; bij een derde stal bestaan de wanden uit stalen golfplaten. Tussen de stallen en bedrijfswoning staan nog wat stenen schuurtjes. De dakbekleding van de stallen en schuurtjes bestaat overal uit golfplaten van eboniet/ asbest.

De genoemde bebouwing is gelegen achter de bedrijfswoning, de monumentale langgevelboerderij. Deze is met voorgevel, die in de richting van de lengteas van het langwerpige gebouw ligt, naar de straatkant gekeerd en bepaalt daar geheel het frontaanzicht van de boerderij. De boerderij bevat naast een woondeel ook een staldeel, dat momenteel leeg staat. Boven het staldeel is een ruime hooizolder aanwezig.

Langs de randen van het erf zijn houtbegroeiingen aanwezig die geheel worden gedomineerd door de Zomereik. Het spievormig bebost perceel langs de oostrand van het erf is dicht begroeid met een bos van veelal jonge zomereiken dat zich grotendeels uit natuurlijke houtopslag heeft ontwikkeld. Onderbegroeiing in de kruidlaag ontbreekt vrijwel als gevolg van de dikke laag bladstrooisel die de bodem afdekt. Aan de westkant van het erf, tussen erf en toekomstig bouwkegel, is een houtopstand aanwezig die zich ontwikkeld heeft na een hakhoutbehandeling. Naast zomereik is hier ook een groot aandeel van de Amerikaanse eik. Langs de zuidrand is een houtwal, die bestaat uit rij zomereiken met een lage onderbegroeiing, aanwezig. Verder valt een hoekje met versleten en door rot aangetaste fruitbomen van een geringe omvang op. Alle grotere bomen op het erf zijn jong of van een gemiddelde leeftijd en stamdikte. De enige monumentale boom betreft de grote Zomereik aan de oostelijke kopgevel van de bedrijfswoning.

Andere elementen binnen het plangebied zijn een siertuin met veel wintergroene struiken, kippenhok en rommelige hoekjes waar de opgeslagen materialen overgroeid zijn door ruigtekruiden. Elke vorm van watermilieu ontbreekt.

De grootste ecologische waarde schuilt in de houtbegroeiingen aan de randen van het erf.

1.5 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen

De plannen zijn om het agrarisch bedrijf te saneren en de bedrijfswoning te splitsen in 2 wooneenheden. In samenhang hiermee wordt op het voornoemd aangrenzend agrarisch grondgebied een nieuwe woning opgericht. De sanering heeft de sloop van de varkenstallen achter de bedrijfswoning tot gevolg. Voor de uitvoering van de bouwplannen vinden er bouwkundige ingrepen plaats aan de huidige bedrijfswoning en nieuwbouw op het grondgebied west van het agrarisch bedrijf. Er is nog geen herinrichtingsplan voor het terrein na de sloop van de stallen bekend. Het amoveren van de aanwezige houtbegroeiingen is in deze fase van herontwikkeling van de locatie niet aan de orde. Naar mondelinge informatie van mw. Peters blijven deze intact.

Fig.2 Het te bebouwen kavel west van de varkenshouderij

Fig.3 Zicht op de langgevelboerderij

Fig.4 Eikenbosje aan de westrand van het erf

Fig.5 Stallen

Fig.6 Rommelig hoekje

Fig.7 Zicht op stal met stalen wanden

Fig.8 Westrand van het erf

2. Wettelijk kader

2.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming is geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. In deze twee wetten zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Convention, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar.

2.1 Flora en faunawet

De Flora- en faunawet is op 21 februari 2005 doormiddel van een Algemene Maatregel van Bestuur betreffende artikel 75 van de FF-wet van kracht geworden. Deze is van toepassing op alle van nature voorkomende zoogdieren in Nederland, met uitzondering van huismuis, zwarte rat en bruine rat, alle soorten amfibieën en reptielen en alle vogelsoorten die binnen de lidstaten van de Europese Unie als inheems worden beschouwd. Meer selectief zijn een aantal soorten vaatplanten en diersoorten uit de groep van vissen, libellen, kevers, dagvlinders en weekdieren als beschermde soorten door de wet aangemerkt.

Verbodsbepalingen

De Flora en faunawet kent de volgende algemene verbodsbepalingen

Artikel	Verbodsbepaling
8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op andere wijze of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen of te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse diersoort opzettelijk te verontrusten.
11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of verstoren.
12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
13	Het is verboden planten, producten van planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot beschermde inheemse of uitheemse dier- of plantensoorten te vervoeren.

Soortenbescherming.

De soortenbescherming onderscheid 3 beschermingsniveau, waarbij de mate van bescherming oploopt van licht tot streng. Vogels gelden hierbij als een aparte categorie.

Tabel1	licht beschermd Voor deze soorten genoemd in tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een laag beschermingsniveau en worden in deze rapportage als licht beschermd aangeduid. Bij ruimtelijke ingrepen geldt een vrijstelling voor deze soorten en behoeft geen ontheffing van Art. 75 van de FF-wet te worden aangevraagd. Wel is bij de ingrepen de zorgplicht van toepassing. De zorgplichtbepaling houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende planten en dieren, evenals voor hun directe leefomgeving.
Tabel 2	Middelzwaar beschermd Voor deze soorten genoemd in tabel 2 van de Flora- en Faunawet geldt een middelzwaar beschermingsregiem. Hierbij geldt dat bij ruimtelijke activiteiten geen ontheffing Art. 75 van de FF-wet behoeft te worden aangevraagd, mits de activiteiten worden uitgevoerd volgens een door de Minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Zonder een dergelijke gedragscode zijn ruimtelijke activiteiten met betrekking tot deze soorten wel ontheffingsplichtig. Deze soorten worden in deze rapportage samen met de volgende groep van tabel 3- soorten als strikt beschermd aangeduid. Alleen als het relevant is om een onderscheid te maken met tabel 3 soorten zal de omschrijving “middelzwaar beschermd” worden gebruikt. Bijvoorbeeld in het geval als de werkzaamheden volgens een goedgekeurde gedragscode worden uitgevoerd.
Tabel 3	Streng beschermd Voor deze soorten uit tabel 3 geldt een zwaar beschermingsregiem en worden in deze rapportage altijd als strikt beschermd aangeduid. Het betreft de soorten die vermeld staan in bijlage 1 (Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten) en soorten die vermeld staan in bijlage 4 (EU Habitatrichtlijn). Voor deze soorten eist de wet dat voor ruimtelijke ingrepen een ontheffing aangevraagd moet worden van Art. 75 van de FF-wet. De ontheffing zal getoetst worden aan drie criteria: - Is er sprake van een bij de wet genoemd belang; - Is er een alternatief, zo ja, dan geldt dat het alternatief uitgevoerd dient te worden. Zo nee, dan wordt de ingreep aan de wet getoetst; - De gunstige staat van instandhouding van de soort mag niet in het geding komen door de geplande ingrepen.
Vogels	Streng beschermd Alle inheemse vogelsoorten zijn strikt beschermd in door de FF-wet. Tevens zijn tijdens het broedseizoen ook de nesten van vogels beschermd. Voor de duur van het broedseizoen geeft de wet geen standaardperiode aan. Van een aantal vogels zijn de nesten jaarrond, dus ook buiten het broedseizoen, beschermd (zie verder hieronder). Ontheffing kan worden verkregen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn -Bescherming flora en fauna -Veiligheid van luchtverkeer - Volksgesondheid en openbare veiligheid

jaarrond beschermde verblijfplekken

zoogdieren

Voor verblijfplekken, als holen, burchten, nesten en ruimten in gebouwen en bomen, met een permanente verblijffunctie van tabel 2 en 3 zoogdieren is artikel 11 van de Flora en Faunawet van toepassing, wat betekent dat deze jaarrond beschermd zijn. Bij tabel 2 soorten kan volstaan worden om met een goed gekeurde gedragscode te werken. De permanente verblijfplekken van tabel 3 soorten, waaronder de verblijfplekken van alle vleermuissoorten vallen, zijn strikt beschermd en ontheffingsplichtig.

vogels

De meeste vogels maken tijdelijke nesten die slechts kortstondig gebruikt worden. Echter en beperkt aantal vogels gebruiken het nest permanent of keren jaarlijks naar hetzelfde nest terug. Deze nesten worden daarom als vaste verblijfplek aangemerkt. De wetgever verstaat onder vaste verblijfplaatsen van vogels ook nesten en holtes waar de vogels ook buiten de broedtijd regelmatig verblijven.

Afhankelijk van de flexibiliteit van de betreffende vogelsoort om een nieuw verblijfplaats te vinden als de oude verloren gaat zijn deze verblijfplaats jaar rond beschermd, d.w.z. dat de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora en Faunawet het geheel seizoen van toepassing zijn.

Er worden 5 categorieën vaste verblijfplekken onderscheiden waarvan er 4 jaar rond beschermd zijn doordat artikel 11 van de Flora en faunawet gedurende het gehele seizoen van toepassing is.

Jaarrond beschermde nesten waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen van toepassing is

categorie	Omschrijving
1	Nesten die ook buiten het broedseizoen als vaste rust- en verblijfplaats gebruikt worden (voorbeeld: steenuil)
2	Nesten van Koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: gierzwaluw en huismus).
3	Vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar en kerkuil).
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. (voorbeeld: buizerd en ransuil).

Vaste verblijfplekken waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet alleen gedurende het broedseizoen van toepassing zijn. In principe zijn de nesten van deze soorten buiten het broedseizoen niet beschermd, echter ze vragen wel extra onderzoek. Hun nesten worden alsnog als jaarrond beschermd aangemerkt als dit onderzoek zwaarwegende feiten of als ecologische omstandigheden vaststelt die dit noodzakelijk maken.

categorie	Omschrijving
5	Nesten van vogels die weliswaar terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. (voorbeeld: boerenzwaluw, blauwe reiger)

Zorgplicht

In de Flora- en Faunawet is een zorgplicht (artikel 2, lid 1) opgenomen:

“Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

2.2 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet (NB-wet) heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden met een hoge ecologische waarde in Nederland als doel. Daartoe zijn op internationaal Europees niveau gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Verder vallen op nationaal niveau ook Beschermde Natuurmonumenten onder de NB-wet. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De vier genoemde gebieden kunnen overlappen.

Activiteiten die een negatief effect hebben op de Natura-2000 gebieden zijn in principe verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. In de eerste instantie wordt doormiddel van een voortoets onderzocht of er negatieve effecten verwacht kunnen worden. Indien er negatieve effecten worden verwacht volgt er een habitattoets. Afhankelijk of de te verwachten negatieve effecten als niet-significant of significant worden beoordeeld heeft deze habitattoets de vorm van respectievelijk een Verslechteringstoets of Passende beoordeling. Indien op basis van deze onderzoeken niet significante verslechtering en/of verstoringen worden verwacht wordt onder voorwaarden en/of beperkingen vergunning verleend. Bij een significante verslechtering wordt alleen vergunning verleent als er een volwaardig alternatief (A) is, sprake van een dwingend (D) algemeen belang en compensatie (C) mogelijk is. Deze voorwaarden worden beoordeeld doormiddel van een ADC toets.

2.3 Natuur Netwerk Nederland (Ecologische Hoofdstructuur)

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit planologisch beschermde gebieden die zijn aangewezen om ecologische verbindingen te realiseren tussen belangrijke natuurgebieden. Deze natuurgebieden en de verbindingen daartussen vormen samen een ecologisch netwerk. Het Natuurnetwerk Nederland is een vervolg op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarvan de naam EHS nog wel in de wetgeving is verankerd. De wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle mogelijke effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst.

De begrenzing van de NNN wordt door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in provinciale plannen. Per eenheid zijn natuurdoeltypen en functies geformuleerd. Voor ingrepen in of in de nabijheid van NNN-gebieden geldt het **nee, tenzij** principe, d.w.z. handelingen zijn verboden die de waarden, kenmerken of functies van het gebied aantasten. Hiervan kan alleen worden afgeweken als er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van groot openbaar belang. In dat geval dienen negatieve effecten wel te worden gecompenseerd.

2.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3. Onderzoeksresultaat

3.1. Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van o.a. de website Waarneming.nl, de website van Ministerie van economische zaken en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging ten opzichte van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de NNN (EHS) (Natuurnetwerk Nederland).

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 19 november 2015 tussen 10.30 en 12.30 uitgevoerd door dhr. J.Maassen. Tijdens het veldbezoek was het droog, deels bewolkt en voor de tijd van het jaar bijzonder zacht weer (temperatuur rond de 15graden C). Er stond een vrij harde wind (windkracht 3) na een voorgaande stormachtig nacht. De stalruimten waarin nog vee verblijft zijn niet onderzocht, daar deze om redenen van een hygiënische bedrijfsvoering geheel van de buitenwereld zijn afgesloten. Verblijf van beschermde soorten kan hier daarom geheel uitgesloten worden.

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. hollen, uitwerpselen, prooi-resten, braakballen, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

3.2 Gebiedsbescherming

Ligging ten opzichte van NNN (voorheen EHS)

De dichtsbijzijnde NNN-gebied liggen op zo'n 0,35 km afstand, ruim buiten de directe invloedssfeer van het plangebied om directe schade te verwachten. Gelet op de nieuwe bestemming van het plangebied, waarbij de bedrijfsmatige activiteiten gestaakt worden en de locatie uitsluitend een woonbestemming krijgt, ligt een afname van factoren die als gevolg van een werking op afstand indirect schade kunnen toebrengen aan NNN-gebied en het functioneren daarvan in de verwachting. Met name kan een gunstig effect verwacht worden van afname van de factor stikstofdepositie. Er worden daarom geen negatieve effecten op de NNN-gebieden verwacht tengevolge van de voorgenomen herontwikkeling.

Fig.9 Ligging van het plangebied (roodgekleurd) ten opzichte van de NNN-structuren (groen omkaderd). Bron: www.synbiosis.alterra.nl/natura2000/

Ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van een Vogel- en Habitatrichtlijngebied. De dichtsbijzijnde Natura 2000 gebied zijn de Oeffelter Meent, Uiterwaarden Waal en Sint Jansberg. Deze liggen op meer dan 10 km afstand van het plangebied. Deze afstanden zijn te groot om enig negatief effect te verwachten van de gebieden die onder de Natuurbeschermingswet vallen.

3.3 Soortenbescherming

Vaatplanten

De vegetatie binnen het plangebied is van het verstoorde type dat men binnen en nabij en boerenerf kan verwachten. Het grootse oppervlak van het erf rond de stallen is ingezaaid met het cultuurgras Engels raaigras en er is aanplant van een siertuin aanwezig rond het bewoonde gedeelte van de bedrijfswoning. De vegetatie zover deze zich natuurlijk ontwikkeld heeft, bestaat voornamelijk uit verschillende type verstoringvegetaties en verwilderde tuinplanten. Er ontbreken de condities om beschermde soorten aan te treffen die hier een natuurlijke standplaats vinden. Deze werden niet waargenomen en worden ook niet verwacht.

conclusie

Door de geplande ingrepen worden geen negatieve effecten op beschermde plantensoorten verwacht.

Vogels

Toelichting

In de Flora en faunawet worden alle broedende vogels strikt beschermd. De Flora- en Faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. Als nestendoor een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn.

De volgende typen (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden:

Type A: Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk

Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.

Soorten: o.a. Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.

Type B: Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk

Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Echter ze zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of "als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen".

Soorten: o.a. Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Groene specht, Grote bonte specht, Huiszwaluw, Ijsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Type C: Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk

Soorten: Overige soorten

Type A

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek leverde geen aanwijzingen op dat de omgeving van bijzonder belang is voor uilen en andere roofvogels.

Veldbezoek

De lege stallen, kleine schuren en de hooizolder boven het stalgedeelte van de bedrijfswoning zijn onderzocht op aanwezigheid van uilen of sporen die daarop wijzen. Er werden geen aanwijzingen gevonden die wijzen op recent verblijf van uilen. Ook buiten de bebouwing werd geen enkele aanwijzing gevonden die wijst op de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van uilen en andere roofvogels. De enige vogelsoort uit deze categorie van soorten die vaste verblijfplaatsen

onderhouden betrof een klein groepje van Huismussen rond de kleine kippenren met 4 sierkippen. Mussen worden gewoonlijk aangetrokken door de aanwezigheid van kippenvoer, een gemakkelijke en veelal overvloedige voedselbron. Geconstateerd werd dat de mussen de conifeer nabij de westelijke kopgevel van de bedrijfswoning als rustplek en uitvalbasis naar de kippenren gebruiken.

Conclusie

De bebouwing werd over het algemeen als weinig geschikt voor de Huismus beoordeeld om geschikte nestgelegenheid te vinden. Onder de platte dakpannen van de bedrijfswoning is geen ruimte voor nestelplaatsen; gevelbetimmering die deze functie kan vervullen ontbreekt geheel. Golfplaten daken, waarvan een groot oppervlak als dakbedekking van de stallen aanwezig is, zijn over het algemeen weinig geschikt om onder te nestelen. Door de geringe isolerende werking van het materiaal, waarbij de temperaturen al snel te hoog oplopen, bieden deze een weinig geschikt klimaat voor nestelplekken. Alle stallen en schuren zijn zowel van binnen als buiten uitgebreid geïnspecteerd op nestelplaatsen of sporen, zoals uitwerpselen en strooisel, die daarop wijzen. Deze werden nergens geconstateerd.

Binnen het plangebied ontbreken verblijf- en nestplekken van vogels die als jaarrond beschermd kunnen worden aangemerkt. Er verblijft een klein groepje huismussen op het erf. Deze worden uitsluitend aangetrokken door het kippenvoer en betreft geen populatie, of deel daarvan, die zich binnen het plangebied voortplant.

Er wordt niet verwacht dat de uitvoering van de plannen van negatieve invloed is op de functionele verblijfplekken en leefomgeving van lokale populaties van Huismussen en andere soorten die vast verblijfplaatsen onderhouden.

Type B

Uit deze groep werden Koolmees, Pimpelmees, Ekster en Zwarte kraai binnen het plangebied waargenomen. De Groene specht werd van buiten het plangebied gehoord. Van Ekster en Zwarte kraai zijn nesten aanwezig in bomen binnen het plangebied. Echter de groenstructuren waarin deze bomen staan vallen buiten de ingreep. Verwacht wordt dat de staat van instandhouding van deze en andere soorten uit deze categorie op geen enkele wijze als gevolg van ingreep en herontwikkeling van de locatie aangetast wordt.

Type C

In bomen en een enkele maal aan de bebouwing werden veel oude vogelnesten aangetroffen. Naast enkele eksternesten betroffen dit voornamelijk nesten van Houtduif en Merel. Als bij verwijdering van zowel het groen, zoals klimop langs de muren van een stal, als het slopen van bebouwing en ruimen van rommelhoeken rekening wordt gehouden met het broedseizoen worden geen negatieve effecten op deze soorten en hun nesten verwacht. De meeste nesten werden in bomen aangetroffen die buiten de ingreep vallen.

Grondgebonden zoogdieren

Streng beschermd

Bronnen

Het plangebied ligt binnen een omgeving die van oudsher bijzonder belang is voor de Das. Noordoost Brabant behoort tot de landelijk belangrijkste leefgebieden van deze soort. Waarneming.nl laat verschillende waarneming van de Das zien op ongeveer 1 km zuidoostelijk van het plangebied. In het gebied van de Kraaijbergse Plassen zijn verschillende dassenburchten bekend. Het plangebied ligt te ver van boszomen verwijderd om de Eekhoorn te verwachten. Van de Steenmarter zijn binnen de ruimere omgeving enkele verkeersslachtoffers bekend. Er zijn geen andere streng beschermde soorten zoogdieren die nabij het plangebied verwacht worden.

Veldbezoek

Het grote oppervlak van het plangebied is geheel ongeschikt om deel uit te maken van het leefgebied van de Das. Hooguit kan de soort langs de beboste terreinranden foerageren. Nader onderzoek naar voetafdrukken, mestputjes en foerageersporen leverde geen aanwijzingen op dat het plangebied op enige manier deel uitmaakt van het leefgebied van de Das. Er werden geen sporen aangetroffen die wijzen op steenmarters; deze is volgens de omwonenden ook niet uit de omgeving bekend.

Conclusie

Negatieve effecten op streng beschermde soorten en hun leefomgeving worden niet verwacht tengevolge van de voorgenomen ingrepen en herontwikkeling van de planlocatie.

Licht beschermd

Zeker kan de aanwezigheid van Egel, Mol, Bosmuis, verschillende soorten woelmuizen en spitsmuizen verwacht worden. De omgeving is ook geschikt om kleine marterachtigen te verwachten (Wezel, Bunzing). Voor als deze soorten geldt een vrijstelling en slechts de zorgplicht, d.w.z. onnodige verwonding, doden en verstoring dient indien mogelijk te worden voorkomen.

Vleermuizen

Toelichting

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn strikt beschermd. Alle vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen verblijfplaatsen, maar ook belangrijke verbindingen hiertussen (vlieg- en foerageerroutes) beschermd zijn.

Vleermuizen oriënteren op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen om zich te verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebieden.

Bronnen

Op basis van landschapskenmerken en bronnenonderzoek (waarneming.nl) worden binnen de omgeving zeker de Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis verwacht. Andere soorten die uit de omgeving bekend zijn, en niet direct nabij het plangebied verwacht worden, betreffen Ruige dwergvleermuis en Watervleermuis. Deze soorten zijn vooral te vinden in een open landschap (rivierengebied) nabij of boven grote waters. Van genoemde soorten is de Rosse vleermuis een uitgesproken boombewoner; de Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger bewonen uitsluitend bebouwing. Van de genoemde soorten kan vrijwel zeker de Gewone dwergvleermuis foeragerend binnen of zeer dicht bij het plangebied verwacht worden.

Veldbezoek

De bebouwing werd als weinig geschikt voor vleermuizen beoordeeld. Winterverblijfmogelijkheden kunnen geheel uitgesloten worden wegen het ontbreken van geschikte en toegankelijke vorstvrije ruimten. Zomerverblijfmogelijkheden van een enkele of een beperkt aantal vleermuizen kunnen aan een bebouwingscomplex als het onderhavige met zijn vele hoeken en gaten, nooit geheel uitgesloten worden. Bij het trekken van deze conclusies werd het volgende in aanmerking genomen.

- De bedrijfswoning bevat als dakbekleding platte dakpannen die onvoldoende ruimte tussen dakpannen en dakbeschot bieden voor verblijf. Tevens ontbreekt elke vorm van gevelbetimmering aan het woonhuis waarbinnen of waarachter vleermuizen kunnen verblijven. Nog zijn diepe spleten en gaten in de muren aanwezig.
- Spouwruimten worden vaak door vleermuizen gebruikt als overwinteringplek. Nergens zijn toegangen tot spouwruimten geconstateerd. De bedrijfswoning is geheel spouwloos

- De ruime hooizolder boven het stalgedeelte lijkt goede voorwaarden wat betreft huidig gebruik, hoogte en toegangsmogelijkheden te bieden voor verblijf van vleermuizen. Echter de inval van het daglicht is dusdanig groot dat de vleermuizen moeten uitwijken naar donkere kieren tussen balken e.d. Echter deze zijn nauwelijks aanwezig.
- Stallen zijn over het algemeen weinig geschikt voor verblijf van vleermuizen. Een gevolg van o.a. de geringe hoogte en aanwezigheid van ongedierte. Er is een groot oppervlak aan golfplaat als dakbedekking op de stallen aanwezig. Onder daken van golfplaten worden vrijwel nooit verblijfplekken van vleermuizen aangetroffen wegens de slechte isolerende werking van het materiaal. Het materiaal biedt een slechte buffering voor temperatuurverschillen, waardoor deze te snel en te hoog oplopen of dalen.
- De stallen die in gebruik zijn, zijn geheel ontoegankelijk voor vleermuizen. De leegstaande stal biedt weinig toegangsmogelijkheden en binnenpands weinig geschikte hangplekken.

Fig.10 Aansluitng dakpannen op oostelijke kopgevel

Fig.11 Aansluiting dakpannen op voorgevel

Fig.12 Hooizolder

Fig.13 Lege stalruimte

Tijdens het veldbezoek is alle bebouwing grondig onderzocht op verblijfssporen van vleermuizen. Een bijzondere aandacht is besteedt aan de hooizolder. Deze kon goed onderzocht worden. Er werden nergens sporen aangetroffen die wijzen op verblijf van vleermuizen gedurende het afgelopen seizoen. Voor boombewonende soorten ontbreken geschikt verblijfplekken als spechtenholen en diepe rottingsgaten in bomen

De groenstructuren rond de bebouwing zullen zeker van belang zijn als foerageergebied van vleermuizen en niet uit te sluiten is dat deze binnen het halfopen landschap een schakel zijn binnen grotere landschappelijke structuren waarlangs vleermuizen trekken en foerageren.

Conclusie

Als gevolg van de ingrepen worden geen negatieve effecten op de jaarrond beschermde verblijfsplaatsen en verblijfsmogelijkheden van vleermuizen verwacht. Daar de aanwezige groenstructuren intact blijven, wordt geen aantasting van het foerageergebied van vleermuizen verwacht, of van landschapsstructuren die anderszins voor vleermuizen van belang zijn.

Amfibieën en reptielen

De tijd van het jaar was niet meer optimaal voor waarneming van reptielen en amfibieën. Tijdens het veldbezoek zijn dan ook geen waarnemingen uit deze soortgroepen gedaan. Alle reptielen die in Nederland voorkomen zijn strikt beschermd.

Binnen de omgeving worden op basis van de verspreidingsgegevens geen enkele reptiel of strikt beschermde amfibie verwacht. Geschikte leefgebied voor reptielen ontbreekt geheel. Binnen het onderzoeksgebied en directe omgeving ontbreekt geheel enig watermilieu waar strikt beschermde amfibieën zich kunnen voortplanten.

Wel worden enkele licht beschermde amfibieën als Bruine kikker en Gewone pad verwacht. Deze zijn minder direct aan een watermilieu gebonden en vinden binnen het plangebied en geschikte landbiotoop.

Conclusie

Aanwezigheid van reptielen en strengbeschermde amfibieën kunnen worden uitgesloten; negatieve effecten op deze soortgroepen kunnen daarom ook uitgesloten worden. Voor eventueel aanwezige licht beschermde amfibieën geldt vrijstelling en uitsluitend de zorgplicht.

Vissen

Er ontbreekt elke vorm van open water, waardoor het plangebied niet relevant voor deze soortgroep is. Negatieve effecten op deze soortgroep worden daarom niet verwacht.

Vlinders en Libellen

Ook voor waarneming van deze soortgroep was de tijd van het jaar niet meer optimaal. Zowel op basis van verspreidingsgegevens en aanwezige biotopen worden geen streng beschermde soorten uit deze soortgroepen verwacht. Verwacht wordt een aantal algemene dagvlindersoorten die in de siertuin foerageren. Uit de groep van libellen worden een aantal algemene soorten verwacht die ver van het water weg zwerven om te foerageren.

Conclusie

Het plangebied is niet van belang voor beschermde libellen en vlinders. Op deze soortgroep worden derhalve geen negatieve effecten verwacht.

Overige ongewervelden

Uit deze soortgroep zijn een beperkt aantal soorten uit de groepen van kevers, mieren en slakken beschermd, eveneens één zoetwatermossel (Bataafse stroommossel) en de enige Inlandse zoetwaterkreeft (Rivierkreeft).

Op basis van de verspreidingsgegevens en aanwezige habitats worden geen soorten uit deze groep verwacht. Negatieve effecten op deze soortgroep kan uitgesloten worden.

4. Conclusie en aanbeveling

4.1 Gebiedbescherming

Natuurbeschermingwet en NNN

Gelet op de schaal is de reikwijdte van de voorgenomen ingrepen worden geen negatieve effecten verwacht op gebieden die onder de Natuurbeschermingswet (Natura 2000) vallen of deel zijn van NNN-gebied. Omdat de agrarische bedrijfsvoering gestaakt wordt om plaats te maken voor een woonbestemming kan een vooruitgang geboekt worden ten opzichte van de voorgaande situatie met de landschappelijke en ecologische inpassing van de planlocatie, wat ook van positieve invloed zal zijn op beschermde gebieden.

4.2 Flora en faunawet

- Buiten vleermuizen worden binnen het plangebied geen streng beschermde soorten verwacht. Ten gevolge van de uitvoering van de plannen en de beoogde herontwikkeling wordt naar verwachting geen functionele leefgebied van strikt beschermde soorten aangetast.
- Er ontbreken verblijfplaatsen die als jaarrond beschermde vast verblijfplaatsen kunnen worden aangemerkt of als verblijfplekken die als onderdeel van de functionele leefomgeving strikt beschermd zijn.

Concluderend kan gesteld worden indien het broedseizoen tijdens de uitvoering van de plannen in acht wordt genomen, wordt als gevolg van de herontwikkeling van de locatie, zowel in de uitvoerende fase als daarna, geen negatieve effecten verwacht op strikt beschermde soorten, hun verblijfplekken en leefgebieden.

Wel kunnen een aantal andere licht beschermde soorten zoogdieren en amfibieën met een grote zekerheid verwacht worden. Voor deze soorten geldt vrijstelling en wordt verwacht dat de zorgplicht in acht wordt genomen.

4.3 Mitigerende en compenserende maatregelen

- Bij ingrepen in het groen en aan alle bebouwing dient het broedseizoen in acht te worden genomen. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is. Indien besloten wordt om tijdens het broedseizoen ingrepen aan de bebouwing te verrichten, dan moeten de volgende voorzorgsmaatregelen in acht genomen worden.

-Hoewel niet het voornemen is om de groenstructuren binnen het plangebied aan te tasten zal met de sloop van de leegstaande stal ook de klimopbegroeiing aan de westgevel verwijderd worden; bij uitstek een plek waar broedende vogels kunnen worden verwacht. Aanbeveling dient om deze voor de sloop, in een periode direct na de winterperiode en ruim voor de aanvang van het broedseizoen, te verwijderen. In de winterperiode behoort het Klimop tot het schaarse groen dat vogels nog enige beschutting verleent.

-Alvorens tot sloop of verbouwing over te gaan alle bebouwing zowel aan de binnenkant als buitenkant controleren op broedgevallen. Indien een broedgeval

wordt aangetroffen kan men besluiten (a) de sloop uit te stellen tot na het broedseizoen of (b) de broedplek dusdanig af te schermen dat deze niet verstoord wordt door de werkzaamheden.

-Ruim voor het broedseizoen alle rommelige hoekjes met afval en opgeslagen materialen opruimen. Ook hier kunnen vogels broedgelegenheid vinden.

- Voor aanwezigheid van licht beschermde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van licht beschermde diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. Bij grondwerkzaamheden, sloop en verwijdering van houtafval en ander materiaal voorzichtig te werk gaan. I.v.m. overwinterende licht beschermde amfibieën dient het aanbeveling om hout- en ander afval na de winter te verwijderen.
- Om te voorkomen dat Huismussen alsnog gaan nestelen in de te slopen bebouwing dient aanbeveling om de kippenren met kippen zo snel mogelijk en voor het broedseizoen tot ver buiten het plangebied te verplaatsen en alle aanwezige voedselresten op te ruimen. De conifeer ter hoogte de westelijk kopgevel van de bedrijfswoning functioneert momenteel als rustplek van de huismussen. Aanbevolen wordt om deze niet te verwijderen, zolang er nog huismussen aanwezig zijn.
- Hoewel het niet verwacht wordt dat er verblijfplaatsen van vleermuizen binnen of aan de bebouwing aanwezig zijn kan aanwezigheid van vleermuizen buiten de winterperiode nooit geheel uitgesloten worden. Mocht dit het geval zijn dan moet de werkzaamheden stil gelegd worden en alsnog ontheffing aangevraagd worden.

4.4 Ontheffingsaanvraag

Indien voornoemde mitigerende maatregelen in acht worden genomen is een ontheffingaanvraag niet noodzakelijk

4.5 Vervolg onderzoek

Vervolg onderzoek is niet noodzakelijk

Samenvattend

Indien de hiervoor genoemde voorzorg- en mitigerende maatregelen in acht worden genomen, worden tengevolge van uitvoering van de plannen en herontwikkeling van de planlocatie geen negatieve effecten verwacht op beschermde natuurgebieden en strikt beschermde soorten en hun leefgebied. Ontheffingsaanvraag en vervolgonderzoek is niet noodzakelijk.

5. Bronnen

Literatuur

- Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Schaminée e.a. 1995. De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5
- Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994. Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5
- P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010. Veldgids Europese Zoogdieren
- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en NoordwestAfrika. Tirion Natuur.
- SOVON broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.

Internetsites

- www.brabant.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.waarneming.nl
- www.rijksoverheid.nl/ministeries/ez
- www.dassenwerkgroepbrabant.nl (digitale nieuwsbrief nr. 26, juni 2012)

